

viase molens met winst kon worden verkocht, is besloten deze in zijn geheel te accepteren. Maar van suiker uit Java's Oostkust en Cheribon wordt geheel afgezien, temeer daar deze te Surat en Malabar van slechtere kwaliteit dan de Bataviase bleek te zijn en ook nog ongewild. De uitvoering van dit besluit is echter uitgesteld [fol. 136] tot de vergadering van 19 augustus 1765, waarin de brief van Heren XVII van 10 oktober 1764 werd behandeld. Op grond van de bijgesloten adviezen van de gouverneur-generaal en de schriftelijke dan wel mondelinge van de raden is besloten onbeperkt suiker af te nemen, daar er gemiddeld over de laatste acht jaar door de Jakatrane en Bantamse molens niet meer dan 6.093.418 pond poedersuiker per jaar is geleverd. Er moet immers op het welzijn van de kolonisten gelet worden. De Hoge Regering laat zich niet uit over de bovengenoemde berekening van de visitateur-generaal en de contra-berekening van Heren XVII. Mede op grond van de argumenten in het besluit van 21 juni 1765 [fol. 137] is besloten dit jaar en in het vervolg alle eerste en tweede soort poedersuiker uit de Bataviase en Bantamse molens te accepteren. Leverantie zal niet slechts aan de goedkoopste aanbieder gegund worden, omdat prijsverlaging zonder totale ondergang van de molens, flauwte in andere zaken en verval van de ingezeten die uit de suikerhandel hun inkomen trekken, onmogelijk is. Men hoopt dat Heren XVII hiermee tevreden zijn. Daar in het advies van de directeur-generaal, zowel als dat van de gouverneur-generaal, voor Surat 300.000 pond meer werd berekend, is besloten van de door de jaren binnenkomende suiker, [fol. 138] geschat op 6 miljoen per jaar, ongeveer 1 miljoen pond voor Nederland te bestemmen, ter belading van drie schepen van 150 voet 2.700.000 pond voor Surat, voor één schip voor Malabar 800.000 pond, voor Japan gemiddeld per jaar 1.200.2000 pond. De overblijvende 300.000 pond is bestemd voor de bestellingen uit de Oosterkwartieren, Ceylon, Coromandel en Kaap de Goede Hoop. Conform het bevel van Heren XVII zal er jaarlijks 150.000 pond kandisuiker aangenomen worden ter verdeling door de directeur-generaal. Overeenkomstig wat Heren XVII bevolen hebben is om inzicht te krijgen in de suikerhandel [fol. 139] aan de besturen op Coromandel, Ceylon, Malabar en Surat opgedragen om jaarlijks een rekening van de verhandelde suiker aan Heren XVII en de Hoge Regering te zenden. Daarbij is de contra-berekening door Heren XVII meegezonden om daar hun commentaar op te leveren. De overige kantoren vallen hier buiten daar ze slechts suiker voor eigen gebruik ontvangen. In die contra-berekening wordt opgemerkt dat de Suratse ropia's in Bengalen verlies zouden geven, maar ze geven daar minder verlies dan het baarzilber, namelijk respectievelijk $1\frac{43}{64}$ % en $2\frac{31}{32}$ %. Op verzoek van Heren XVII wordt een bericht van de visitateur-generaal meegezonden, waarin wordt aangegeven welke posten er onder de 2 % Bataviase onkosten vallen. [fol. 140] Daarmee worden de goederen belast. Tevens is aangegeven welke posten onder de 2 % onkosten vielen, waarmee de suiker die tussen 1751 en 1760 te Surat werd verkocht, is belast.)

Terwijl gemelde visitateur generaal daarbij teffens elucidatie geeft op de remarque Uwer Wel Edele Hoog Achtb. dat onder ultimo augustus 1761 in voorszijde directie per restant gebleeven zijnde 576743 $\frac{3}{8}$ lb. suiker, deselve bij de gemelde reekening met een somma van f 68683.13.8 en dus f 18094.4.8 hoger dan bij de boeken afgesloten zijn. En eindelijk ook nopens 88171 lb. suiker welke ter bevreemding van UWel Edele Hoog Achtb. bij de meermelde reekening in credit zijn gebracht, daar deselve in anno 1758 bij de overrompeling van Dendarayapour zijn t' zoekgeraakt. En aan welk berigt voor zooverre de voorschreeve gerequireerde elucidatie betreft wij ons in eerbied refereren.

Fol. 140r-v.

(Na de beantwoording van de brief van Heren XVII van 11 oktober 1764, gaat men over tot die van 25 oktober. [fol. 141] Van de vloot voor 1764/65 zijn voor de kamer Amsterdam de Compagnies Welvaren, Ouderamstel, Vrouwe Geertruida en Landskroon aangekomen, voor de kamer Zeeland de Burch, voor die van Delft de Bleiswijk, voor die van Rotterdam de Walenburg, voor die van Hoorn de Oosthuizen en voor die van Enkhuizen de Baarzande. Van de vloot voor 1763/64 zijn voor de kamer Zeeland de Vredehof, Voorland en Pallas aangekomen en tenslotte de Nijenburg die onder de vloot van 1762/63 viel. Behalve